

דרוש המלבוש

הערות בדרוש המלבוש הנדפס בספר "ים החכמה" תשס"ה

א.

בענין הצמצום שקדם לעולם המלבוש

הנה הבאנו כבר בספר "ים החכמה" תשס"ה דרוש המלבוש אות ט' דבזמן שהאור נסתלק והשאיר את הנקודה באמצע, לא נסתלק בבת אחת אלא במתינות שאל"כ היה חוזר בתשוקתו כמות שהיה, ומכאן התפשטות בהפסקות נעשה החלל מלא נקודות ניצוצי אורה. ואח"כ באות י' הבאנו שהתנוצצו הנקודות זה לזה ומה נתהו ציורי כ"ב אותיות התורה, ע"כ. ולכאורה יש להקשות דבספר "שלום ירושלים" בדרוש המלבוש (נדפ' ב' ע"א) כתב דהא"ס שהיה מוקף בתוך הנקודה ניתק עצמו מעט מעט מן פרגוד הפנימי של הנקודה שכל זמן שהיה א"ס מוקף תוך הנקודה אי אפשר להתהוות שום פעולה מחמת אורו הגדול ב"ה ולכן בהכרח היה צריך א"ס שבתוך הנקודה לנתק עצמו ולצאת חוץ ממנה ר"ל מחוץ לנקודה כדי שלא ישאר במקום דיליה רק הרשימו ואז אולי יהיה המקום לברוא עולמות ולפי זה לא היה יכול הא"ס לנתק עצמו בבת אחת חוץ מהנקודה כי אם היה מנתק עצמו בבת אחת אז היתה גם הנקודה עצמה

מתנתקת כביכול ויחזור הכל כבתחילה להיות הכל א"ס לכן היה צריך לנתק עצמו מעט מעט וכל מקום שהיה א"ס מתנתק לנקודה הגדולה נשאר מאור המתנתק כמו רשימו של נקודה קטנה בתוך הנקודה הגדולה של הגליפו ונעשו מהניתוקים נקודות קטנות אין מספר ואח"כ נצטרפו נקודה לנקודה ונעשו סוד האותיות סוד התורה עכ"ל.

הרי לכאורה לפי דבריו נמצאנו למדים שאין אותיות התורה הק' נעשו מרשימו של אור הראשון שנסתלק במתינות רק נעשו מהאור א"ס שנמצא בתוך הו"ד שהיא באמצע החלל שג"כ נסתלקה אח"כ והיא ארגה את המלבוש היינו התורה. ולפי מה שהבאנו בספר "ים החכמה" תשס"ה משמע שהתורה נעשית מרשימו של הט"ס שנסתלק ואילו כאן משמע שנעשה מהו"ד שהיא המל' דמל' שנשארה בפנים שיצא ממנה הא"ס והוא שעשה את אותיות התורה.

והנה צריכים לדעת שבענין הזה ישנם כמה וכמה שיטות והראשונה שבהם מובאת בספר הכתב יד מר' ישראל סרוג שהוא דרוש המלבוש הנדפס בשנת התשס"א (ע"י ידידי הרב המקובל ר' מתתיהו

מאפרין שליט"א) עפ"י הכתב יד שהיה תחת ידי מרן הרש"ש ושם כתב וז"ל בדף י"א: "דע, כי הא"ס יתברך פינה בתוכו מקום כשיעור בנין העולמות והמקום הזה אעפ"י שאמרנו שהוא פנוי, אינו פנוי רק מן הרשימו של הא"ס, כי הא"ס הוא ממלא הכל, אלא שבמקום הפנוי הזה הוא הא"ס בסוד הרשימו שלו. ודע שבתוך הרשימו הזה יש בו נקודת א"ס יתברך, בסוד נשמה לרשימו הזה, והנשמה הזאת היא שאמרנו למעלה שנתקמץ בעצמו כדי לברוא המלבוש הנז', והמלבוש הנז' נעשה מן הרשימו הזה, ולעולם נקודת הא"ס היא בתוכו, בסוד נשמה היא לו. ואח"כ להיות אורה כ"כ גדולה נסתלקה לעילא, כדי לתת מקום לברוא העולמות", עכ"ל.

הרי מפורש לשיטתו דמן הרשימו נעשה המלבוש לפני שנסתלקה נקודת הא"ס ורק אח"כ להיות אורה כ"כ גדול נסתלקה למעלה נקודת הא"ס שהיא מל' דמל' דא"ס והיא בחי' הנשמה שנשארה בפנים, המלבוש שנעשה מן הרשימו של הא"ס של המלכות שנסתלקו. ועיין בספר "עמק המלך" בשער שעשועי המלך פרק שלישי דכתב דבראשונה היה צמצום שסילק האור ואח"כ היה עוד צמצום (צמ' ב') היינו שהרשימו נצטמצם לנקודות ע"י תנועת השמחה, ע"ש. ולשיטתו נראה כי גם הנקודות נעשו מהרשימו רק שהיה ע"י צמצום ב'. ונראה דשיטת מהר"י סרוג היא לפי הספר כתב יד והיא דומה לשיטת ה"עמק המלך", רק שלפי שיטת ה"עמק המלך" היה עוד צמצום ולפי הכתב יד הכל נעשה בצמ' הראשון, ועפ"י שיטתו זו

כתבנו בקונ' "ים החכמה" הנ"ל. רק שיש להוסיף שם שאח"כ האא"ס שבתוך הנקודה נסתלק למעלה.

ועוד נראה להוסיף כי שיטת ה"שלוש ירושלים בנויה על לשון הספר "ויקהל משה" (בדף ה' פרק ו') דמשמע שם כפרושו ע"ש. ובספר "שערי גן עדן" מביא בדרך ב' שהאור ניתק מן הנקודה מעט מעט ולא בפעם אחת כדי שישאר רושם ולשיטתו דבר זה בעצמו עשה את הכלים של האותיות ועיין שם בדרך ד' דכתב וז"ל: "ואח"כ נכנס אור מהיסוד הגנוז בא"ס כמו בחינת קו שרק בזה נעשה שלמות האותיות בתיקונם", ע"כ. וכשיטה זו מבואר ג"כ בספר מל' אורות ח"א (פרק י"ב-ז' ופרק י"ג) ומהלך זה דומה ג"כ לשיטת המהר"י עיין בדברי שלום המובא בהגוב"י דף י"ב אות א'.

ועיין בספר "שבר יוסף" הנדפס בסוף ספר שער היחודים (המיוחס לר' מהר"י סרוג ולמעשה הוא מר' הישר מקאנדר) ששם הביא (בס"ג) דהאותיות נעשו ע"י שהג' גבורות מתנוצצות זו לזו והנקודה שהיא בסוד יו"ד מתנוצצת לנקודה רביעית דהיינו הנקודה שבאמצע וע"י השעשועים של הגבורות נמתחים היודין ונעשים כמו ווים דקים, ע"כ. ואינו מביא כלל שאא"ס שבתוך הנקודה יצא מן הנקודה וע"י נעשו הנקודות, ובספר הקדו"ש לבעל ה"לשם" משמע ג"כ קצת (בדף ס"ג פ"ו) דהאותיות נעשו ע"י התנוצצות הגבורות זה לזה, ע"ש.

ונמצאנו למדים, שישנם כמה וכמה שיטות בענין זה ולשון ה"שלוש

ירושלים" היא כלשון ה"ויקהל משה" אבל שאר הספרים כתבו כל אחד כשיטתו בזה ומהכתב יד הנ"ל למהר"י סרוג משמע שנעשה מעצם הרשימו של המ"ס וכן היא שיטת ה"עמק המלך" ובספר "שערי גן עדן" האריך לפרש לפי דרכו שנעשה שורש האותיות ע"י הצמצום אמנם לפי שיטתו נשלמו אח"כ ע"י אור היסוד שנכנס בתוכם.

ב.

לקשר שיטת הע"ח עם קבלת מהר"י סרוג

ועתה נפרש ביתר ביאור דיש בזה ג' שיטות כוללות:

א) שיטת הרמ"ז בהגהותיו לאוצ"ח באות מ'.

דהצמצום הראשון המבואר בע"ח הוא הצמצום המבואר בתחילת דרושי עולם המלבוש ומה שכותב רח"ו בע"ח דף י"ב ע"א שכמה מיני עולמות נאצלו נבראו נוצרו ונעשו אלף אלפים ריבי רבבות כולם הם תוך מקום החלל מרמז על עולמות אלו של המלבוש. וכן בדף י"ג ע"ב כותב ואם תשים עיניי שכלך ותדייק היטב וכו' תפליא ותשתומם כמה מדרגות לאין קץ קדמו לע"ס שנקראים ע"ס דאצילות יע"ש ועיין בש"ש (שם) וב"כרם שלמה", שכתבו שדרוש המלבוש מרומז במקומות אלו.

אבל כבר הקשה על שיטה זו רבינו בעל הסולם דמפורש אח"כ מלשון רבינו האריז"ל בדף י"ג ע"ב וז"ל: בראשונה נתחיל לבאר פרט אחד אשר הוא כולל

ותופס כל מקום החלל הזה, אשר מן הפרט הזה מתפשטים כל העולמות כולם ומשמע בהדיא דכל העולמות תלויים בא"ק ואם נפרש כמו הרמ"ז והש"ש והכרם שלמה יוקשה להלן איך הרב אומר שא"ק כולל כל העולמות הרי ישנם למעלה מא"ק עוד ג' עולמות וצריך לכ' לדחוק דלאו דוקא אמר רבינו כן.

ב) שיטת ר' המהר"מ פאפירוש ועוד מקובלים וכן משמעות שער הקדמות דף י"ב.

דבאמת ישנו צמצום בכל מדרגה כדי להוליד המדרגה שתחתיה וכמו שכתב רבינו האריז"ל בשער ההקדמות (דף י"ב ע"א) וז"ל כבר נתבאר ענין הצמצום וענין היותו ע"י פרסה מטבור הת"ת שבכל פרצוף כנזכר בצמצום הא"ס וכן במק"א בצמצום ופרסה דא"ק בשאר פרצופי האצילות עכ"ל. ומבואר מדבריו דהצמצום השני שהיה בתוך נה"י דא"ק, דומה לצמצום הראשון שגם הוא היה בסוד עלית נה"י של המדרגה שלפניו. וממילא נמצא דאפילו אם היו ג' עולמות לפני א"ק היה צריך להיות עוד צמצום לפני הולדת א"ק המבואר בע"ח. ולפי מהלך זה הצמצום המבואר בתחילת ע"ח הוא הצמצום שהיה בתוך המהירו תתאה כדי שיוולד א"ק.

ואם יוקשה שבדרושי מהר"י סרוג משמע שהשבירה היתה בז"ת דא"ק ובדרושי מהר"ח משמע דהשבירה היתה בז"ת דב"ן דא"ק, למעשה אין זה קשה כלל שהרי כבר מבואר בנה"ש בדף ג' ע"ג שבכל הפרצופים היתה שבירה לפי ערכם מראש א"ק עד סוף העשיה וכן מבואר ביתר

בהירות ואריכות בספר "תורת חכם" (בדף קי"א, קי"ג, קי"ח ע"א, קט"ו, קי"ט ע"א, קצ"ח ע"א ועוד מקומות) ולפיכך אע"פ שהרח"ו דיבר על שבירה בז"ת דב"ן דא"ק או בנקודות דס"ג, ומהר"י סרוג כתב שהיה בז"ת דא"ק, שניהם אמת רק שתלוי באיזה ערך אנו מדברים.

ג) שיטת רבינו בעל ה"סולם" ובדומה לזה הקרימו רבינו הגדול הרמח"ל זי"ע בספרו "אדיר במרום" (ועיין עוד ב"לשם" בשער הפונה קדים).

דהנה הרמח"ל כתב דעולמות אלו נמצאים בתוך הקו של אא"ם, ורבינו בעל הסולם כתב שהם בעצמם עולם א"ק שדיבר בו מהרח"ו וכך ביאר דבריו בספרו "בית שער הכוונות" (דף קל"ה), ולשיטתו עולם המלבוש נכלל בתוך ע"ב דא"ק שהיה מתפשט לכתחילה עד למטה. ועוד לומד כי קיפול המלבוש הו"ם צמצום ב' המבואר בע"ח שער ח' פ"ב, ואויר קדמון ומהירו תתאה נכללים למטה מטבור דא"ק בעולם הנקודים. ומהירו קדמאה הוא צמצום ראשון המבואר בע"ח עי"ש היטב, ועיין

עוד בהגהות מעלת הסולם על ע"ח ח"ג.

עוד יש להעיר דלפי המהלך הראשון הנ"ל לא מצאנו בדברי מהר"י סרוג שהיה קו, אבל עיין בספר "שערי גן עדן" שמביא הרבה דרושים שאינם כתובים בספרים אחרים עפ"י דרושי מהר"י סרוג (ומעיד שם שהם מדברי האר"י ז"ל) ושם מפורש דנכנס קו. ולפי המהלך השני שהבאנו לעיל י"ל דהקו הוא היו"ד דס"ג שנכנס במהירו תתאה, ועיין מכו"ש בתחילתו דף א' ע"ד עה"פ מי מדד בשעלו מיד, כי הבינה היא הנקראת "בוצינא דקרדינותא" וכל מדידת האצילות היה על ידה ולא הבנתי כלל כוונתו. ועיין בהקדמת ה"לשם" לדרוש הפונה קדים שהביא משם ראיה שמהרח"ו ז"ל כיון על היו"ד דס"ג, ועוד י"ל ע"פ המבואר בדב"ש דעתיק דא"ק הוא בעצמו הקו כדמשמע בשער מ"ב פ"א ובתחילת נה"ש דף י"א ע"א, וממילא י"ל דא"צ להזכיר הקו כיון שהוא בעצמו עתיק (דעתיק דא"ק).

וגם כאן קיצרנו בזאת וה' הטוב יכפר ויאיר עינינו ויפתח ליבנו בתורתו, אמן.

